

# تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس

مؤلف: مریم السالم

مترجم: پدram اندایش

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

1

## مقدمه:

شکر و ستایش برای الله  
یکتا است و صلوات و سلام بر  
کسی که پیغمبری بعد از او  
نخواهد آمد، همان پیامبر ما محمد  
و بر آل و اصحابش و کسی که به  
هدایت او هدایت شود و در پی او  
برود...

## 2// تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

و اما بعد..

از رسول الله ﷺ به ثبت  
رسیده است که او به تقوای از  
الله ﷻ امر نمود و به اطاعت از وی  
تشویق کرد و مردم را در روز  
عید، پند و موعظه داد، گذشت تا  
آن که زنان آمدند و آنها را پند  
داده و متذکر شد و فرمود:

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

3

«تصدقنَ فإن أكثرَ حطبٍ»

جهنم» (صدقه دهید که بیشتر شما

هیزم آتش جهنم می‌باشید) زنی با

گونه‌های سیاه در بین زنان ایستاد

و گفت: برای چه ای رسول الله؟!

فرمود: «لأنك تكثرن الشكاءَ

وتكفرن العشير» (زیرا شما زیاد

شکایت می‌کنید و ناسپاسی شوهر

#### 4// تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

#### لباس

را بجا می آورید). در اینجا بود که آنها با جواهراتشان شروع به صدقه دادن کردند و آن را در لباس بلال رضی الله عنه جمع آوری نمودند و آن شامل گوشواره‌ها و انگشترهای آنان بود<sup>(۱)</sup>.

علماء از این حدیث

---

(1) متفق علیه.

استنباط کرده‌اند: «پند دادن زنان و آموزش احکام اسلام به آنها و متذکر شدن آنان به اموری که برایشان واجب است و تشویق کردن آنها به صدقه دادن و مجلسی جداگانه برای آنها تشکیل دادن، مشروع است»<sup>(۱)</sup>.

---

(1) نیل الأوطار من أحادیث سید الأخیار

## 6// تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

برای تهیه این مطلب  
متواضعانه کوشش نموده‌ام تا  
یادآوری برای خواهران مسلمانم  
باشد و آن این است که صدقه  
دهند و در راه الله تعالی بخشش و  
انفاق نمایند. همچنین واجبی را

---

شرح منتقى الأخبار از إمام الشوكانی

(123/6، 124) دار الجبل.

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

7

گوشزد کنم که چیزی نمانده تا  
مادیات زندگی و مشغولیت‌های  
آن باعث شود تا این امر فراموش  
شود. هدف این است که آنان به  
انفاق تشویق شوند تا به اجرای  
بزرگ و ثوابی زیاد دست یابند. از  
این دعوت خود امید دارم تا از  
کسانی شوم که به غذا دادن به

## 8//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

فقیر تشویق می‌کنند و همچنین از کسانی شوم که خواهران خود را به انفاق و بخشش امر می‌نمایند. تا در واقع از کسانی نباشیم که خساست می‌کنند و مردم را به خساست و انفاق نکردن امر می‌کنند و آنچه را که الله تعالی از روز فضلش به آنها داده است را پنهان

می‌دارند و در نتیجه‌ی آن مستحق گرفتار شدن به خشم الله تعالی و عذابی خوار کننده می‌شوند.

امید است که به این ترتیب به امر الله وَعَلَيْكُمْ عمل نماییم و از کسانی شویم که در نیکی و تقوا به یکدیگر کمک می‌کنند و یکدیگر را به حق و صبر، توصیه می‌نمایند

## 10// تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

و همچنین از کسانی شویم که پیامبر ﷺ ما را به بدنی واحد توصیف فرموده است. همان طور که می دانیم، رسول ﷺ، شخصاً زنان را موعظه می داد و آنان را در زمان وجود بهترین انسانها و بهترین و باتقواترین زنان، [به انجام کار خیر] متذکر می شد، در

همان زمانی که قلبها فقط به آخرت تعلق داشت... در نتیجه نیاز ما امروز به پنددهندگان که تعداد آنها کم می باشد، بیشتر می شود، در زمانی که دوست داشتن دنیا قلبها را مشغول خود کرده است و فتنه ها و فسادهای زیادی در بین بسیاری از زنان مسلمان،

## 12//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

ایجاد شده است و این امر به سرغ  
هر کسی می‌رود، مگر کسانی که  
مورد رحمت الله تعالی واقع شده-  
اند.

از الله تعالی درخواست  
می‌نماییم تا عمل ما را خالص  
برای صورت گرامی خودش قرار  
دهد و توسط آن به مردان و زنان

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

13

مؤمن منفع برسد.

برای چه زنان؟

اصل در انجام اعمال دینی

این است که مرد و زن در آن

یکسان می‌باشند و جدا کردنی در

آ وجود ندارد. الله عَزَّ وَجَلَّ می‌فرماید:

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ

وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاتًا طَيِّبَةً

## 14// تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۹۷﴾ [النحل: 97] (کسی که در حالی که مؤمن است، عمل صالح انجام دهد، چه مرد باشد و چه زن، زندگی پاکی را برای او مقرر می‌نماییم و پاداش آنان را بیشتر از آنچه انجام داده‌اند، برای آنها مهیا می‌سازیم).

ولی آنچه در این مطلب  
باعث شده است تا ما به تشویق  
زنان دعوت دهیم و تأکید خود را  
بر بخشش، عطا نمودن و انفاق  
آنها قرار دهیم، چند دلیل می باشد:

1- نیاز دعوت برای کسی

که دارای مال است: گاهی زنانی  
را می یابیم که دارای اموال بیشتری

## 16//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

نسبت به مردان می‌باشند. در نتیجه واجب است تا این اموال برای خدمت به اسلام و مسلمانان و یاری دادن دعوت اسلامی مورد استفاده قرار گیرد. اه المؤمنین خدیجه رضی الله عنها در این - باره ی الگوی نیکی برای ما می - باشد؛ با تمام مالی که داشت،

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

17

دعوت اسلامی را یاری داد تا  
آنجا که دارای ثروت زیادی بود و  
با انفاق کردن آن به فقیرترین افراد  
قریش تبدیل شد<sup>(۱)</sup>.

قریش رسول الله ﷺ و

---

(1) رجوع شود به أعلام النساء فی عالمی  
العرب والإسلام عمر رضا كحالة  
(107/1).

## 18// تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

أصحابش ﷺ را در دره‌ای محاصره نمود تا آنجا که اموال خدیجه رضی الله عنها تمام شد و چیزی از آن باقی نماند و در همان زمان بود که مسلمانان در آن دره از گرسنگی می‌مردند<sup>(۱)</sup>.

---

(1) رجوع به قصه‌ی الحصار در کتابهای

سیره مانند سیره‌ی ابن هشام یا ابن

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

19

آن تجارت بزرگ کجا  
رفت، همان تجارتی که برابر  
تمامی آنچه در دست قریش بود،  
می بود؟!!

شکی وجود ندارد که آن  
در راه الله تعالی از بین رفت، البته  
باید گفت، برای روزی ذخیره شد

---

کثیر.

## 20//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

و باقی ماند که نه مال سود می -  
دهد و نه فرزند.

2- غفلت زنان در

بسیاری زمانها از بخشش و انفاق  
کردن.

زیرا آنها به مسائل خانه و

مسئولیت های شوهرداری و

فرزندداری مشغول می شوند و

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

21

لازم است تا کسی پیدا شود و به آنان یادآوری کند.

3- گاهی زنان دارای مال،

جواهرات زیاد و انواع پوشیدنی‌ها و خوراکی‌هایی می‌باشند که بیشتر از نیاز آنان است و باید برای انفاق کردن آنها دعوتی وجود داشته باشد تا به دست نیازمندان

## 22// تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

و تهی‌دستان برسد. ثبت شده است که رسول ﷺ به زنان امر می‌نمود تا حتی به اندازه‌ی زیوری صدقه بدهند: «تصدقنَ یا معشر النساء ولو من حُلِیْکُنَّ...»<sup>(۱)</sup> (ای گروه زنان! صدقه دهید، حتی به اندازه-

---

(1) بخاری(بخارایی) در الزکاء (2/259)،

ی یک زیورآلات...).

4- زنان دارای عاطفه‌ی

قوی می‌باشند: این عاطفه باعث

بخشش و عطا کردن می‌شود و

باعث می‌شود و احساس او، وی

را به دادن مال به ضعیفان و تهی-

دستان تحریک می‌کند و در

اینجاست که زنان فقط به یک

## 24//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

یادآوری نیاز دارند. باید توجه داشت که در زنان مسلمان خیر زیادی وجود دارد و این امر باید مورد توجه دعوتگران قرار گیرد تا از این عاطفه‌ها در جاهای خیر استفاده شود.

آنچه یادآوری این امر را تأکید می‌کند، این است که قلبها

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

25

ضعیف شده‌اند و از مسائل آخرتی  
باز مانده‌اند و به دنیای فانی تعلق  
خاطر پیدا کرده‌اند. اگر به انفاق  
مال توسط زنان در زمان رس‌ول ﷺ  
و زمان صحابه رضی الله عنهم نگریسته شود و  
با دنیای امروز مورد مقایسه قرار  
گیرد، فرق بسیار زیادی بین آنها  
مشاهده می‌شود.

## 26// تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

از ام المؤمنین عایشه  
رضی الله عنها روایت شده است  
که در یک روز صد هزار [درهم]  
صدقه داد و این در حالی بود که  
در آن روز، روزه بود. خادمش به  
او گفت: به علت صدقه‌ای که  
دادی، دیگر نمی‌توانیم با درهمی  
گوشتی بخریم و با آن افطار

نمایی. گفت: اگر به [قبل از آن] به یاد من می‌آوردی، این گونه رفتار می‌نمودم<sup>(۱)</sup>. کرامت زیادی او باعث شد تا فراموش کند که به غذا نیاز دارد. او در این حالت روز داشت، ولی روزهی او، او را

---

(1) الإصابة فی تمیز الصحابة از ابن حجر  
(350/4).

## 28//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

به یاد نیازمندان انداخت تا تمامی آنچه را که نزدش بود برای کسب آنچه نزد الله عَزَّوَجَلَّ می باشد، انفاق نماید.

ای خواهر ما!

آیا گرسنگی و تشنگی را

در حالت روزه داری چشیده‌ای،

آیا احساس کرده‌ای که صدها نفر

وجود دارند که در مدت زمانی

طولانی این‌گونه می‌باشند و بعد

خود را به تکه نان و مقداری آب

سیر می‌نمایند. شما زمان معلومی

## 30//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

را روزه می‌گیرد و در هنگام تمام شدن روزه‌تان چیزهایی را می‌خورید که آنها را در زمان روزه گرفتن، انفاق نمی‌کنید. از این به بعد از خودتان سوال کنید! اگر روزه اعث نشود که ما از حال برادرانمان باخبر شویم، اید به خودمان بازگردیم و عملی انجام

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

31

دهیم که ما را اصلاح می‌کند، زیرا  
روزه گرفتن باید معنایی در  
زندگی داشته باشد.

مورد دیگری که از

بخشش زنان در زمان رسول ﷺ  
آمده است، حدیثی است که امُّ  
سنان الأسلمیه رضی الله عنها از  
غزوهی العُسرَة بیان داشته است،

## 32//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

گفته است: «در خانه‌ی عایشه رضی الله عنها، لباسی را دیدم که پهن شده بود و در آن مشک، بازوبندها، خلخالها، گوشواره‌ها و انگشترهایی وجود داشت و آن پُر از چیزهایی بود که زنان آن را برای تجهیز مسلمانان، انفاق کرده

بودند»<sup>(۱)</sup>.

این حال زنان صحابه  
رضی الله عنهن بوده است و این  
در حالی است که زنان امروز نیاز  
دارند که مدتی طولانی درباره‌ی  
این موضوع با آنها صحبت شود تا  
به بخشش و انفاق تشویق شوند و

---

(1) مطابق مرجع هفتم (138).

نیاز دارند تا حال و هوای  
خواهران نیازمند ما برای آنها بیان  
شود و یادآوری شود که این انفاق  
کردن واجب می‌باشد و هر چه  
تأکید بر این امر با وسایل صوتی  
و تصویری بیشتر شود، بخشش و  
انفاق نیز بیشتر می‌شود<sup>(۱)</sup> و این

---

(1) این در هر حالی نمی‌باشد؛ زیرا زنان

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

35

امر حال زنان امروز را بیان می-  
دارد.

نمونه‌ای یگانه در زمان

جدید ما:

---

مسلمان و راستگویی وجود دارند که  
آشکارا و نهان انفاق می‌کنند و این  
نتیجه‌ی انجام مراقبه و رغبت داشتن به  
آنچه نزد الله تعالی از اجر و ثواب  
است می‌باشد.

در سال گذشته  
نمایشگاهی برپا شد که در آنها  
احوال مسلمانان و مشکلات آنها  
در معرض نمایش گذاشته شد<sup>(۱)</sup>،

---

(1) این نمایشگاه را الندوة العالمیة للشباب  
الإسلامی در شهر ریاض سال  
1410هـ ق به اسم «جراحات العالم  
الإسلامی» برپا نمود و این نمایشگاه

این نمایشگاه دارای وسایل صوتی و تصویری بود که حقیقت مشکلات را بیان می‌داشت. تصویرهایی در آن به نمایش گذاشته شد که انواع هلاکت، دوری، پراکندگی و بدبختی را

---

در جاهای مختلف مملکت نیز بر پا خواهد شد.

نشان می داد. در این زمان بود که زنانی که به دیدار نمایشگاه آمده بودند، اشک از چشمانشان جاری شد و از روی درد و دلسوزی گریه نمودند و در قلبها برای آن که مسلمان دچار مشکل شده، فراموش شده بودند، احساس حماقت و بی تابی ایجاد شد، همان

کسانی که کوچکترین آشنایی با مشکلات آنها وجود نداشت.

در این موارد است که ایمان قوی می‌شود و قدرت شیطان از بین می‌رود. در همین مکان بود که زنان علاقه‌ی خود را به زیورآلات - هر چقدر که گران باشند - را فراموش می‌کردند و

زیورآلات و د را در صندوق‌های  
جمع آوری مال می‌انداختند و در  
این حالت بود که هوای نفس و  
شیطان سنگسار می‌شدند و درون  
تلق خاطر خود را به زینت این  
دنیای فانی از دست می‌داد<sup>(۱)</sup>.

---

(1) برای همین بر دعوتگران و اهل خیر و  
مؤسسات دعوی واجب است که

کوشش نمایند که تصویری صادقانه و حقیقی از احوال مسلمانان و زخمهای دنیای اسلامی را به مردم برسانند و برای این امر از وسایل استفاده کنند که برای بیدار کردن جانها و تحریک همتها مید باشد. این چنین قبول نمودنها از طرف مردم دلیل محکم و صادقانه برای ما می باشد که ما در حق اسلام خودمان و عمل به دینمان

---

اصلاح امت خود کوتاهی می‌کنیم. زیرا قلبها برای قبول این موارد و شنیدن آن گشوده می‌باشند و از قدیم گفته شده است: «این امت شامل معدنهایی از قلب می‌باشد و چیزی بر آن پرده نمی‌اندازد، مگر غبار زمان» پس با دستانمان از این قلبها غبارزدایی می‌کنیم تا به مانند شکوفه‌ها درخشان شوند و از آنها غبار غفل و قسوت را

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

43

5- امر دیگری که ما را بر آن می‌دارد که بر زنان تأکید داشته باشیم و آنان را بر بخشش و انفاق کردن، تشویق کنیم: ما زنان مال زیادی را برای زیورآلات، لباس و کمالیات خرج می‌کنیم. اگر ما

---

پاک می‌کنیم تا به فطرت پاک و صاف خود بازگردند.

نصف این مالی را که خرج می-  
کنیم، به برادران محتاج خود  
بدهیم، در این صورت است که در  
جهان اسلام دیگر به این تعداد  
زیاد فقیر، محتاج، یتیم و معدم<sup>(۱)</sup>

---

(1) مُعْدَمَان کسانی هستند که دارای خانه و  
مسکنی نمی‌باشند و از فقیران و  
مساکین بیچاره‌تر می‌باشند، زیرا آنها

باقی نمی ماند.

ولی حقیقت این گونه است  
که زنان مسلمان - الله تعالی آنان  
را هدایت نماید - از فرهنگ بی -  
ارزش غرب تبعیت می کنند و

---

مالک هیچ چیز نیستند و توصیفی  
ندارند، مگر آن که بر روی زمین می -  
خوابند و لحاف آنها آسمان است.

بدون حرف شنوی و درک داشتن،  
به دنبال آنها به راه می‌افتند. در  
این حالت است که غرب نقش و  
نگار خود را بر بعضی از زنان ما  
حکمفرما می‌کند و در این هنگام  
است که زنان به رنگهای تند و  
چشم آزاری لباس می‌پوسند و  
می‌گویند: «این رنگها فسفری

است». زنان ما اولین کسانی هستند که آن لباسها را می پوشند و آن را پیشرفت می نماند. اگر از یکی از آنها پرسیده شود که معنای فسفری چیست؟ خواهد گفت: نمی دانم. شاید به خاطر همین امر است که در احادیث آمده است، بیشتر تبعیت کنندگان از مسیح

دجال زنان می‌باشند<sup>(۱)</sup>. از الله

---

(1) ابن عمر رضی الله عنهما آورده است که

رسول الله ﷺ فرمود: «ینزل الدجال فی

هذه السبخة بمرقناة فيكون أكثر من

يخرج إليه النساء...» (دجال در این

شوره‌زار به مانند عبور قناتی نازل

می‌شود و بیشترین کسانی که به سمت

او می‌روند، زنان می‌باشند... امام

أحمد آن را آورده است، نگاه شود به

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

49

تعالی در امان ماندن را مسألت  
می‌نمایم.

6- زنان نیاز بیشتری به

صدقه دادن و بخشش کردن دارند،

زیرا رسول ﷺ آنان را به شکلی

---

مجموع أخبار آخر الزمان وأشراط

الساعة، از عبد الله المشعلی (250) دار

المنار.

جداگونه توصیه نموده است: «یا  
معشر النساء تصدقن وأكثرن  
الاستغفار فإني رأيتكن أكثر أهل  
النار..»<sup>(۱)</sup> (ای گروه زنان! صدقه  
بدهید و زیاد استغفار نمایید که  
من شما را بیشترین نفر اهل آتش

---

(1) صحیح مسلم کتاب الإیمان (1/86)

حدیث رقم (79).

جهنم دیده‌ام). وقتی آنان بیشترین اهل آتش جهنم می‌باشند، برای آنها واجب است تا به اعمال صالح اشتیاق بیشتری نشان دهند، تا توسط آنها خود را از آتش جهنم نجات دهند.

7- در مجالس زنانه غالباً

غیبت و خبرچینی وجود دارد:

از آنجا که آنان به فرزندان  
بیشتر دشنام می دهند و بر علیه  
آنان، دعا می کنند و تمامی این  
موارد از خطا محسوب می شود.  
پس باید این خطاها با صدقه  
خاموش شود، همان گونه که  
پیامبر ﷺ به معاذ رضی الله عنه فرموده است:  
«هل أدلك على أبواب الخير؟»

(آیا تو را به بابهای خیر راهنمایی نکنم؟) گفت: بله، فرمود: «الصوم جنَّةٌ، والصدقةُ تُطفئُ الخطيئةَ كما يُطفئُ الماءُ النارَ» (روزه سپر است و صدقه خطاها را پاک می‌نماید، همان گونه که آب، آتش را خاموش می‌کند)<sup>(۱)</sup>.

---

(1) حدیث صحیح (انظر صحیح الترغیب

8- اگر زنی صدقه دهد و  
یا در راه الله تعالی انفاق کند،  
الگویی نیکو برای فرزندان،  
برادران، همسایگان و تمامی  
افرادی که اطراف می باشند، می-  
شود: زیرا زنان دارای حسادت

---

والترهیب للألبانی) کتاب الصدقات

(363/1) حدیث رقم (862).

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

55

زنانه می‌باشند و این باعث می‌شود تا بر انجام کار خیر حسادت کنند و این امر آنان را به سوی رقابت نیکو سوق می‌دهد.

9- در احادیثی از

پیامبر ﷺ آمده است که برای زن مباح می‌باشد تا از مال شوهرش صدقه دهد و انفاق نماید و در

## 56//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

پس آن اجر ببرد و این در حالی است که مفسده‌ای به وجود نیاید و شوهر اجازه دهد. عایشه رضی الله عنها آورده است که رسول الله ﷺ فرمود: «إِذَا أَنْفَقَتِ الْمَرْأَةُ مِنْ طَعَامِ زَوْجِهَا غَيْرَ مَفْسُودَةٍ كَانَتْ لَهَا أَجْرُهَا بِمَا أَنْفَقَتْ وَلِزَوْجِهَا أَجْرُهُ بِمَا كَسَبَ وَلِلْخَازِنِ مِثْلُ ذَلِكَ، لَا

ينقص بعضهم من أجر بعض  
شيئاً»<sup>(۱)</sup> (اگر بدون ایجاد مفسده،  
زن از غذای شوهرش، انفاق کند،  
برای آن زن اجری برای آنچه  
انفاق کرده است می‌باشد و  
همچنین برای شوهرش نیز اجری

---

(1) جماعت آن را روایت کرده‌اند، نگاه شود

به نیل الأوطار (6/121).

## 58//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

خواهد بود و برای خزانه‌دار نیز این گونه است و [اجر بردن] کسی از آنها اجر کسی دیگر را کم نمی‌کند).

همچنین ثبت شده است که  
أسماء بنت أبی بکر رضی الله  
عنهم ما گفت: ای رسول الله! چیزی  
دست مرا نمی‌گیرد، مگر آن

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

59

چیزی که زبیر رضی الله عنه به من می‌دهد،  
آیا با آن چیزی که به من می‌دهد،  
صدقه‌ی کمی بدهم؟ فرمود:  
«ارضخی ما استطعت ولا توعی  
فیوعی الله علیک»<sup>(۱)</sup> (تا آنجا که  
توانستی هر چند کم صدقه بده! و  
از انفاق کردن خودداری نکن که

---

(1) متفق علیه.

60//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

لباس

در نتیجه‌ی آن الله [تعالی] تو را از  
فضل و بخشش خودش بی‌نصیب  
می‌گرداند).

## **فصل: فایده‌های صدقه**

شکر و ستایش برای الله  
است که بالا و دانا  
می‌باشد، او بی‌نیاز بزرگی است که  
در کتاب نازل شده‌ی بارزش خود

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

61

می فرماید: ﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ﴾ [آل عمران:

92] (هرگز به نیکی نمی رسید

مگر از آنچه دوست دارید، انفاق

نمایید و چیزی را که انفاق می-

کنید، الله [متعال] به آن آگاه است).

همچنین الله سبحانه

می فرماید: ﴿وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا  
يَبْخُلُ عَنِ نَفْسِهِ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمْ  
الْفُقَرَاءُ﴾ [محمد: 38] (و کسی که  
خساستات بـورزد و از انفاق  
خودداری کند، فقط برای خودش  
خسیسی کرده است و الله بی نیاز  
می باشد و شما هستید که فقیر  
می باشید)

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

63

صلوات و سلام بر پیامبر

هدایت، رحمت، بخشش و انفاق

که درباره‌ی فضیلت صدقه فرموده

است: «من تصدق بعدل - ای

بمقدار - تمره من کسب طیب -

ولا یقبلُ اللهُ إلا الطیب - فإن الله

یقبلها بيمينه ثم یربها لصاحبها كما

یربی أحدکم فلوه - ای مهره -

حتى تكون مثل الجبل»<sup>(۱)</sup> (کسی که به اندازه‌ی یک خرما که از راه پاک بدست آمده باشد - و الله جز پاکی را قبول نمی‌نماید - انفاق کند، الله [تعالی] آن را با دست راست می‌گیرد و آن را برای عطا کننده‌اش بزرگ می‌نماید، همان

---

(1) متفق علیه.

گونه که یکی از شما کره اسب  
خود را بزگ  
می‌کند، تا آن که آن [دانه‌ی خرما]  
به اندازه‌ی کوه  
می‌شود<sup>(۱)</sup>.

---

(1) خواهرم آیات و احادیثی که در آنها  
رسول الله ﷺ درباره‌ی فضیلت صدقه،  
بخشش و انفاق صحبت نموده است را

شکر و ستایش برای الله  
است، چه آن که برای صدقه‌ای  
اجری زیاد و خیری عمومی قرار  
می‌دهد که پیامبرِ دوست داشتنی و  
برگزیده صلی الله علیه و آله ما را به آن راهنمایی  
فرموده است. علماء نیز درباره‌ی

---

برای خودت جمع آوری کن، تا آنکه  
به سخاوت‌مندی بازگردی.

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

67

فایده‌های دنیایی و آخرتی صدقه، سخنان زیادی را به زبان آورده‌اند و آن بر اساس آگاهی می‌باشد که رسول الله ﷺ آن را به ما رسانده است. آن موارد این گونه می‌باشند: (۱)

---

(1) قسمتی جدا شده از تعلیق استاد مصطفی

محمد عماره بر الترغیب والترهیب امام

## 68//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

اول: زیاد شدن ثواب  
صدقه و بزرگی اجر آن و ذخیره  
شدن آن نزد خداوند بی‌نیاز و

---

منذری (24/2، 25) می‌باشد. دار  
إحياء التراث العربی - بیروت لبنان  
(باید دانست که حدیثی را در آن  
نیاورده‌ام، مگر آن که سندش صحیح  
باشد).

بسیار بخشنده، همان گونه که در حدیث گذشته آمد: «یقبلها بيمينه ثم یُربیها» (آن را با دست راست خود می‌گیرد، سپس آن را بزرگ می‌کند).

دوم: الله تعالی در مالی که

باقی مانده است، برکت قرار می‌-

دهد: در نتیجه‌ی آن مصیبت‌ها از

## 70// تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

او دور می‌شود و مال صدقه دهنده  
زیاد می‌شود، همان گونه که در  
حدیث آمده است: «ما نقصت  
صدقه من مال» (صدقه چیزی از  
مال کم نمی‌کند).

سوم: صدقه باعث زیاد  
شدن روزی و رسیدن یاری و  
پیروزی از طرف الله تعالی و

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

71

عنايت او نسبت به صدقه دهنده  
می شود.

چهارم: الله تعالى برای

صدقه دهنده، اموری را مسخر

می نماید، تا آب فراوان شود و

همچنین صدقه باعث کمک شدن،

ایجاد مال و محبت دوستان می -

شود، همان گونه که در صحیح

مسلم آمده است: مردی صدایی را  
از طرف ابری شنید که می‌گفت:  
باغ فلانی را آبیاری کن! و این  
برای آن بود که او یک سوم  
[دارایی اش] را صدقه داده بود.

پنجم: صدقه، صدقه دهنده  
را از آتش جهنم دور می‌کند و  
شخص را از تنگی دنیا و آخرت

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

73

رهایی می‌دهد، پیامبر ﷺ فرموده  
است: «اتقوا النار ولو بشق تمره»  
(از آتش جهنم تقوا پیشه کنید،  
حتی به اندازه‌ی [صدقه دادن] یک  
نصف خرما).

ششم: صدقه خطاها را  
پاک می‌کند و پرونده‌ی اعمال  
صدقه دهنده را از پلیدی‌ها می‌-

## 74// تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

شوید و آن را از گناهان پاک  
می‌گرداند، همان گونه که آمده  
است: «والصدقة تطفى الخطيئة»  
(و صدقه باعث خاموش شدن  
خطا می‌شود).

هفتم: صدقه جلوی مصیبت‌ها را می‌گیرد و از اتفاقات بد جلوگیری می‌کند و باعث نیکویی پایان گرفتن عمر و دفع شدن عواقب ناگوار می‌شود.

هشتم: صدقه ذره‌ای محکم می‌باشد که نیکوکار آن را می‌پوشد و آن صدقه او را از حوادث

روزگار و وقایع زمانی حفظ می-  
نماید.

نهم: صدقه به مانند درختی

است که انسان نیکوکار خود را در

سایه‌ی او قرار می‌دهد: ﴿يَوْمَ تَجِدُ

كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمَلَتْ مِنْ خَيْرٍ

مُحْضَرًا وَمَا عَمَلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ

أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمْ

اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَعُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿۳۱﴾ [آل  
عمران: 31] (روزی که هر  
شخصی آنچه از خیر انجام داده  
است را حاضر می‌یابد و کسی که  
عمل بی انجام داده باشد، دوست  
دارد تا بین او و آن [عمل بد]  
فاصله‌ی زیاد ایجاد شود و الله  
شما را از خودش می‌ترساند و الله

به بندگان مهربان است).

در حدیث آمده است: «کل

امرئ فی ظل صدقه حتی یُقضى

بین الناس» (هر انسانی [روز

قیامت] زیر سایه صدقه‌ی خود

می‌باشد تا وقتی که بین مردم

حکم‌رانی تمام شود).

دهم: صدقه‌ی قلعه‌های

شیطانها را ویران می‌کند: قیدهای آنها را باز می‌کند و از حیل‌های آنها جلوگیری می‌کند و جلوی ستم آنها را می‌گیرد. برای همین است که وقتی انسان انفاق می‌کند، شیطان او را وسوسه می‌نماید و با خساست، آزمندی و وعده‌ی فقر یا آن که آن گدا به آن مال

## 80//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

احتیاجی ندارد، او را از صدقه دادن منع می‌کند و تمامی این موارد از امور شرّ می‌باشند.

پس کسی که صدقه دهد، خود را از غل و زنجیر شیطان ره‌ایی می‌دهد و خودش را از وسوسه‌های او پاک می‌کند و در نتیجه‌ی آن الله تعالی به او انفاق

می‌کند و الله متعال او را از آزار  
شیطانها و شرّ آنها حفظ می‌نماید.

الله تعالی از زبان شیطان می -

فرماید: ﴿قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ

لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ \* ثُمَّ

لَأَتَيْنَهُمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ

وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا

تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ \* قَالَ أَخْرَجُ

مِنْهَا مَذَّةٌ وَمَا مَدْحُورًا لِمَنْ تَبِعَكَ  
مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٦﴾

[الأعراف: 16-18] (گفت: از

برای شری که برای من قرار

دادی، برای آنها در مقابل راه

مستقیم تو می‌نشینم \* سپس از

جلوی آنها و پشت سر آنها و از

سمت راست آنها و از سمت چپ

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

83

آنها به سمت آنان می‌روم و بیشتر  
آنها را شکرگزار نمی‌یابی \* [الله  
تعالی] فرمود: از اینجا نكوهش  
شده و طرد شده خارج شو!  
هرکس که از تو تبعیت کند، جهنم  
را از همگی شما پُر می‌کنم).

یازدهم: صدقه<sup>(۱)</sup> به اذن الله  
تعالی باعث ایجاد برکت در عمر  
می شود و باعث حفظ شدن  
سلامتی شخص می شود و برای او  
با دیگران سازگاری و جلب

---

(1) باید آگاه بود که لفظ صدقه به هر کار  
نیکی اطلاق می شود (نگاه شود به  
صحیح مسلم در الزکاء (1006).

محبت به وجود می‌آید و برای  
شخص قلعه‌های محکمی به وجود  
می‌آید که در نتیجه‌ی دعای خیر  
فقیران برای او می‌باشد، در  
نتیجه‌ی وجود آن قلعه، از هر  
ستمگری حفظ می‌شود و باعث  
راحتی آن شخص می‌شود. روزی  
را یادآور شوید که مرگ به سراغ

انسان می آید و جان به گلوگاه  
می رسد و ملائک مرگ به او می -  
گویند: کدامیک از شما روح او را  
بالا می برد و کسی که در حال  
مرگ است می فهمد که زمان  
جدایی فرا رسیده است و می -  
خواهد ساقهای خود را به هم بزند  
و این درحالی است که توانایی

حرکت دادن آنها را ندارد. در اینجاست که شدت جدایی از دنیا یا شدت ترس از آخرت ایجاد می‌شود، برای چه؟

زیرا او صدقه نمی‌داد و مالش را پاک نمی‌کرد و حق الله تعالی را در نماز و دیگر امور ادا نمی‌کرد و مصداق چنین شخصی

همین سخن الله تعالى می باشد:

﴿وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ \* إِلَىٰ رَبِّهَا

نَاطِرَةٌ \* وَوُجُوهُ يَوْمَئِذٍ بِأَسْرَةٍ \*

تَتَّظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ \* كَلَّا إِذَا

بَلَغَتِ التَّرَاقِي \* وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ \*

وَوَظَنَّا أَنَّهُ الْفِرَاقُ \* وَالتَّفَّتِ السَّاقُ

بِالسَّاقِ \* إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ

\* فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّى \* وَلَكِنْ

كَذَّبَ وَتَوَلَّى ﴿ [القیامه: 22-32]

(در آن روز چهره‌هایی شاد هستند

\* و به پروردگارشان نگاه می-

کنند<sup>۱</sup> \* و صورتهایی در آن روز

در هم کشیده می‌باشند \* یقین

دارند که مصیبتی کمر شکن به آنها

---

<sup>1</sup> - اگر «نَظَرَ» با «الی» همراه شود، به

معنای دیدن با چشم سر می‌باشد. (مترجم)

می‌رسد \* هرگز، بلکه وقتی  
[روح] به گلوگاه برسد \* و گفته  
شود: چه کسی او را بالا می‌برد؟  
\* و یقین پیدا می‌کند که زمان  
جدایی [از دنیا] فرا رسیده است  
\* و پاها جفت گردند \* در آن  
روز همه به سوی پروردگارت  
روانه می‌شوند \* [و این برای آن

است که] او تصدیق نکرد<sup>۱</sup> و نماز  
نخواند \* بلکه تکذیب نمود و  
روی برگرداند).

پس برای کسی که این  
فضیلت را می‌داند، واجب است تا  
برای آموزش آن به دیگران تلاش

---

<sup>1</sup> - صدقه دادن نوعی از تصدیق کردن سخن

الله تعالی و فرستاده‌اش می‌باشد. (مترجم)

## 92//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

نماید، زیرا راهنمایی کننده به چیز  
خیر، ثواب انجام دهنده‌ی آن خیر  
را می‌برد، [بدون آن که از ثواب  
انجام دهنده چیزی کم شود].

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

93

راه این است: ای خواهر  
ما! اگر می خواهی اجر بزرگی  
نصیب شما شود، از اینجا شروع  
کن!

اول: بخشش مال

الله وَعَلَيْكُمْ درباره‌ی کسانی که  
در راه او مالهایشان را انفاق می-  
کنند، می فرماید: ﴿الَّذِينَ يُنْفِقُونَ

أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَّا يَتَّبِعُونَ  
مَا أَنْفَقُوا مِّنَّا وَلَا أَدَّى لَهُمْ أَجْرَهُمْ  
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ  
يَحْزَنُونَ ﴿البقرة: 262﴾ (کسانی

که مالهای خود را در راه الله  
[تعالی] انفاق می‌کنند، سپس برای  
آنچه انفاق کرده‌اند، منتی نگذاشته  
و آزاری نمی‌دهند، اجر آنها نزد

پروردگارشان می‌باشد و [در بهشت] ترسی برای آنها وجود نخواهد داشت و آنان غمگین نخواهند شد). همچنین الله تعالی در توصیف بندگان متقی‌اش می‌-

فرماید: ﴿كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ \* وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ \* وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ

لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿الذاریات: 17، 19﴾ (آنان قسمت کمی از شب را می خوابیدند \* و در سحرها طلب آمرزش می کردند و در مالهای آنها حقی برای گدایان و محرمان وجود داشت). همچنین  
اللَّهُ وَجَلَّ مِی فرماید: ﴿الَّذِينَ يُنْفِقُونَ  
أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

97

فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ  
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿البقرة﴾:

[274] (کسانی که مالهایشان را در

شب و روز به صورت پنهانی و

آشکار انفاق می‌کنند، اجر آنها نزد

پروردگارشان می‌باشد و ترس و

غمگینی برای آنها وجود ندارد).

الله ﷻ بندگان مؤمنش را

به بخشش مال تشویق می‌نماید و نتیجه‌ی آن را اجر بزرگی معرفی می‌فرماید، تا آنجا که بخشش مال در اسلام معادل جهاد در راه الله تعالی می‌باشد. همچنین کسی که در آیاتی که درباره‌ی جهاد آمده است، تأمل نماید، می‌بیند که جهاد با مال قبل از جهاد با نفس می‌-

باشد<sup>(۱)</sup> و برای اهمیت مال است و

---

(1) مگر در یک آیه از کتاب الله ﷻ که می -

فرماید: ﴿إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ

يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ

وَعَدًّا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ

وَالْقُرْآنِ﴾ [التوبة: 111] (الله [تعالی] از

مؤمنان، جانها و مالهایشان را می خرد

و به جای آن برای آنها بهشت خواهد

## 100//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

این که برای برپا داشتنِ دعوت و  
جهاد به آن نیاز می‌باشد.

خواهرم! بدان که درباره‌ی  
مالی که در دست توست از تو

---

بود. در راه الله جنگ می‌کنند و می‌-  
کشند و کشته می‌شوند. وعده‌ای حق  
است که در تورات، انجیل و قرآن آمده  
است).

سوال خواهد شد که آن را از کجا بدست آوردی و کجا خرج کردی. پس آن را جز از راه حلال کسب نکن و در خرج نمودن آن اسراف ننما! قسمتی آن را دراه الله تعالی خرج کن! زیرا اوست که این مال را به تو بخشیده است و این مالی که به تو بخشیده است، سه راه

## 102//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

مصرف بیشتر ندارد، همان گونه که پیامبر ﷺ فرموده است: «يقول العبد مالی مالی، وإنما له من ماله ثلاث: ما أكل فأفنى، أو لبس فأبلى، أو أعطى فاقتنى، ما سوى ذلك فهو ذاهب وتاركه للناس»<sup>(۱)</sup> (بنده می گوید: مال من، مال من، مال او

---

(1) صحیح مسلم.

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

103

فقط به سه دسته تقسیم می‌شود:  
آنچه می‌خورد و فنا می‌شود یا  
می‌پوشد و کهنه می‌شود یا می-  
بخشد و برای او باقی می‌ماند. غیر  
از این موارد، بقیه‌ی آن از دست  
می‌رود و برای مردم می‌ماند).

معنای آن این است که اگر

انسان در زندگی و مالش در این

## 104//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

موارد از مال خود استفاده نکند،  
آن مال از بین رفتنی است و برای  
وارثان باقی می‌ماند، به ثبت  
رسیده است که پیامبر ﷺ فرموده  
است: «إِيَّكُمْ مَالُ وَاْرثِهِ أَحَبُّ إِلَيْهِ  
مَنْ مَالِهِ؟» (کدام یک از شما مال  
وارثش محبوبتر از مال خودش  
است؟) گفتند: ای رسول الله! کسی

از ما وجود ندارد، مگر آن که مال  
خودش برایش محبوبتر است،  
فرمود: «فإن مالہ ما قدم، و مال  
وارثہ ما آخر» (مال او آن چیزی  
است که مصرف می‌کند و مال  
وارثش آن چیزی است که ذخیره  
می‌نماید)<sup>(۱)</sup>.

---

(1) صحیح بخاری (بخارایی).

در رسول الله ﷺ برای ما  
الگوی نیکو وجود دارد، و بیشتر  
از همه ی مردم صدقه می داد و  
انفاق می نمود. ابوذر رضی الله عنه گفته است:  
در سنگلاخهای اطراف مدینه با  
پیامبر ﷺ قدم می زدیم، ما به اُحد  
- کوه احد - رسیدیم و پیامبر ﷺ  
فرمود: «یا ابا ذر» (ای ابوذر!)

گفتم: لیبک یا رسول الله! فرمود:  
«ما یسرُنّی أن عندی مثل أحد هذا  
ذهباً تمضی علیّ ثلاثه اَیام  
وعندی منه دینارٌ إلا شیء أرصده  
لدین إلا أن أقول به فی عباد الله  
هكذا وهكذا وهكذا» (دوست  
ندارم که به اندازه‌ی أحد طلا  
داشته باشم و سه روز بر من

بگذرد و دیناری از آن نزد من  
باقی مانده باشد. مگر آن که آن را  
در راه دین خرج کنم و به بندگان  
الله بگویم: این چنین و آنچنان [آن  
را مورد استفاده و انفاق کردن قرار  
دهند]. از سمت راست و از سمت  
چپ و از پشت سرش، سپس  
فرمود: «إِنَّ الْأَكْثَرِينَ، هُمُ الْأَقْلُونَ

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

109

يوم القيامة إلا من قال بالمال  
هكذا وهكذا وهكذا» (کسانی که  
[در دنیا] بیشتر دارند، در روز  
قیامت [مال] کمتری خواهند  
داشت، مگر کسانی که مال را این  
چنین و آن چنان [در راه الله  
تعالی] آن را مصرف کنند). از  
سمت راست و از سمت چپ و از

پشت سرش، سپس فرمود:  
«وقلیل ما هم» (و آنها کم می-  
باشند)... ادامه‌ی حدیث<sup>(۱)</sup>.

راه بخشش مال در این  
زمان بسیار آسان میسر می‌باشد،  
مخصوصاً که در بیشتر مساجد  
محلی برای جمع مال برای

---

(1) صحیح بخاری(بخارایی).

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

111

نیازمندان وجود دارد و حرکت‌های  
خیریه مطمئنی وجود دارند که این  
مالها را به نیازمندان می‌رسانند و  
راه‌های زیادی برای رساندن مال  
به فقیران، نیازمندان و مجاهدان  
وجود دارد، همچنین حسابهای  
بانکی برای این امر وجود دارد،  
مخصوصاً برای ارسال آن به

مجاهدین افغانستان<sup>۱</sup>. همچنین  
موسسات خیریه و انجمنهای  
دست‌گیری نیازمندان نیز موجود  
می‌باشند و راه‌ها، وسایل و  
اسلوبهای زیادی مخصوص  
یتیمان، ساخت مسجد، غذا دادن

---

<sup>1</sup> - این در زمان جنگ مسلمانان با شوروی

کمونسیت بود. (مترجم)

به فقیران و افطاری دادن به روزه داران وجود دارند. همچنین محل‌های جمع آوری مال برای کمک به دعوت‌گران و آموزش دهندگان دین و حفر چاه‌های آب وجود دارد، تا آنجا که حتی صندوق‌هایی برای کودکان کوچک در نظر گرفته شده است. تمامی

## 114//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

این موارد انسان را به بخشش مال و زیاد کردن سخاوت‌مندی و گرم تشویق می‌نمایند.

کسی که نیت خیر داشته باشد، راه برای او باز می‌باشد و به غیر از آن است که دفاتر و انجمن‌هایی وجود دارد که دارای برگه‌هایی می‌باشند که مردم آنها

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

115

را خریداری می‌کنند و از راه  
مطمئن آن مالها به نیازمندان می-  
رسد و آن برگه‌ها قیمت‌های  
مختلفی دارند و 100 ریال  
سعودی شروع می‌شوند تا آنجا که  
حتی 1.5 ریال سعودی نیز در  
بین آنها یافت می‌شود. تمامی این  
موارد مردم را به انجام خیر و

## 116//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

بخشش مال تشویق می‌کنند.

هر کس به اندازه‌ی توان و

استطاعتش باید انفاق نماید و قسم

به الله، می‌ترسم که وجود این راه-

های انفاق مال، حجتی بر علیه ما

در روزی که به دیدار الله تعالی

می‌رسیم باشد و او در آن روز از

ما درباره‌ی شکر نعمتش و روش

مصرف آن سوال نماید.

وقتی به شکر الله تعالی،

راه برای ما آسان و ممکن می-

باشد، دیگر بهانه‌ای برای خساست

و آزمندی وجود ندارد و تمامی

این راه‌ها فضل الله تعالی بر ما

می‌باشد. زمانی بر مردم گذشت که

آرزو می‌کردند تا کسی پیدا شود

که به او صدقه بدهند و این در  
حالی بود که کسی را نمی یافتند  
[این در زمان خلافت عثمان رضی الله عنه و  
عمر بن عبدالعزیز رحمه الله بود] و  
همچنین زمانی خواهد رسید که  
این امر تکرار می شود [و آن زمان  
حکومت مهدی رضی الله عنه می باشد] <sup>(۱)</sup>.

---

(1) این امر در آخر زمان ایجاد می شود. اُبی

---

موسی الأشعری رضی اللہ عنہ آورده است که  
پیامبر صلی اللہ علیہ وسلم فرمود: «لیأتین علی الناس  
زمان یطوف الرجل فیہ بالصدقة من  
الذهب ثم لا یجد أحداً يأخذها منه...»  
(برای مردم زمانی می رسد که مردی با  
صدقه‌ای از طلا می گردد [تا آن را به  
کسی صدقه دهد] و کسی را نمی یابد  
که آن را از وی بگيرد).  
بخاری (بخارایی) و مسلم.

شما را بر حذر می دارم...

شما را بر حذر می دارم:

ای خواهر! تو را بر حذر

می دارم از این که مال کمی را

برای صدقه دادن حقیق ر ببینی، حتی

اگر شده به اندازه ی یک ریال

سعودی. زیرا الله عَلَيْكَ برکتی را در

مال کم قرار می دهد که آن را در

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

121

غیر آن قرار نمی‌دهد. از این فریب  
شیطان خودت را حفظ کن! زیرا  
او می‌خواهد تو را از کار خیر باز  
دارد. همچنین بدان که الله عَزَّوَجَلَّ  
فضلش بسیار می‌باشد و صدقه را  
هفت صد برابر می‌کند. او می -  
فرماید: ﴿مَثَلُ الَّذِي يَنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ  
فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ

سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنْبَلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ  
يُضَاعِفُ لِمَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ  
عَلِيمٌ ﴿البقرة: 261﴾ (مثال کسانی

که مالهایشان را در راه الله انفاق  
می‌کنند، به مانند دانه‌ی [گندمی]  
است که هفت خوشه از آن می-  
روید و در هر خوشه صد دانه به  
وجود می‌آید و الله [متعال] برای

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

123

هر که بخواهد زیاد می‌نماید و الله  
وسعت دهنده‌ی بسیار دانا است).

ابوهریره رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و آله

پرسید: کدام صدقه برتر است؟

فرمود: «جهد المقل وابدأ بمن

تعول» (صدقه‌ی شخصی که دارای

کمی دارد و با تمام توان خود

صدقه می‌دهد و از کسی شروع

کن که مسئولیت او به گردن تو می‌باشد<sup>(۱)</sup>. جهد المقل به معنای

---

(1) أبوداود و ابن خزيمة در صحیحش و

حاکم گفته است: صحیح به شرط

مسلم است، شیخ آلبنی گفته است:

این حدیث صحیح است، نگاه شود به

صحیح الترغیب و الترهیب از آلبنی)

کتاب الصدقات (1/370) رقم

(874).

اندازه‌ی توانش می‌باشد و منظور دادن آن از مال کم است. به این معنا که انسان نیازمند باشد ولی با مال اندکی که دارد برای کسب ثواب و کَرَم از الله تعالی و انتظار بخشش از طرف وی، انفاق نماید<sup>(۱)</sup>. همچنین او رَضِيَ اللهُ عَنْهُ آورده

---

(1) الترغيب والترهيب از منذری (23/2).

است که رسول الله ﷺ فرمود:  
«سبق درهم مائة ألف درهم»  
(درهمی از صد هزار درهم پیشی  
می‌گیرد) مردی گفت: آن چگونه  
ممکن است ای رسول الله؟!  
فرمود: «رجل له مالٌ كثير أخذ من  
عرضه مائة ألف درهم تصدق بها،  
ورجل ليس له إلا درهمان فأخذ

أحدهما فتصدق به» ([این در  
حالتی است که] مردی مال زیادی  
دارد و صد هزار درهم از آن را  
صدقه می‌دهد و مردی است که  
غیر از دو درهم ندارد و یکی از  
آنها را صدقه می‌دهد)<sup>(۱)</sup>.

---

(1) نسائی و ابن خزیمه و ابن حبان در  
صحیحش آن را آورده‌اند و این لفظ

## 128// تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

در اینجا پیامبر ﷺ برای ما روشن می‌نماید که ثواب مالی که از طرف شخص فقیری داده شود،

---

برای ابن حبان می‌باشد و حاکم گفته است: این حدیث صحیح به شرط مسلم می‌باشد. شیخ آل‌بانی گفته است: (حدیث حسن است) نگاه شود به صحیح الترغیب والترهیب (1/370) شماره‌ی (875).

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

129

صدها برابر بیشتر از صدقه‌ای  
است که ثروتمند آن را می‌دهد،  
زیرا ثروتمند از ثروت زیادش  
می‌بخشد و از روی زیادی مال  
انفاق می‌کند، ولی فقیر این گونه  
نیست و بلکه این ایمان به  
پروردگار شاست که او را دعوت  
که انفاق کند و در انتظار روزی الله

## 130//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

تعالی باشد<sup>(۱)</sup>. همانا از ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها روایت شده است که یک خرما را صدقه داد<sup>(۲)</sup>.

---

(1) الترغیب والترهیب از منذری (23/2).

(2) نگاه شود به صحیح بخاری (بخارایی)

(باب اتقوا النار ولو بشق

تمرّة)(225/3).

یکی از دعوتگران و  
مجاهدان یادآور می‌شد که این  
یک ریالی که آن را کوچک می-  
شماریم و از انفاق کردن آن،  
شرمان می‌آید، توسط آن می‌توان  
یک گلوله خرید و آن را در  
سینه‌ی دشمن وارد نمود و برای  
این امر به شخص صدقه دهنده

اجر می‌رسد، یا آن که توسط آن  
جرعه‌ای آبا به انسان مریض یا  
تشنه می‌رسد و یا آن که با آن  
تکه نانی برای یتیمی گرسنه  
خریداری می‌شود. [بیشتر از یک  
میلیارد مسلمان داریم، اگر هر  
کدام از آنها ماهانه تنها یک دلار  
برای جنگ با اسرائیل انفاق کند،

دیگر اثری از اسرائیل نخواهد  
ماند].

پس شایسته‌ی مسات تا  
مال کم را حقیر شماریم، زیرا  
زمانی می‌رسد که آرزوی داشتن  
کوچکترین حسنه را داریم تا  
توسط آن ترازوی اعمال ما  
سنگین شود و اگر از انفاق کردن

134//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

لباس

خودداری کنیم، مالک چنین  
حسنه‌ای نمی‌شویم و به آرزوی  
خود  
نمی‌رسیم.

تأکید من: ای خواهر ما!  
موسسات خیریه در این سرزمین

پاک<sup>۱</sup> مطمئن هستند و کسانی آنان  
را

می گردانند که از برادران خیرخواه  
می باشند، کسانی که تلاش خود را  
در این راه به کار می گیرند و  
اوقات خود را برای رسیدن این

---

<sup>1</sup> - منظور از سرزمین، کشور مؤلف

است. (مترجم)

مالها و صدقات به نیازمندان،  
صرف می‌کنند و بعضی از آنها  
دارای تأییدیه از علماء و مشایخ  
بزرگ می‌باشند. شما را بر حذر  
می‌دارم از این که به سخنان شایعه  
پراکنان اهمیت دهیم، کسانی که از  
رسیدن این مالها به نیازمندان  
جلوگیری می‌کنند، همان کسانی

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

137

که الله تعالی آنان ر به بخل  
خساست معرفی می فرماید و بلکه  
به این خساست خود نیز اکتفا  
نمی کنند و به مردم توصیه می کنند  
که بخل داشته باشند و انفاق  
نکنند. الله وَعَلَيْكُمْ به بندگانش به  
اندازهی نیت های آنها عطا می -  
فرماید. مؤمنی نیست که نیت کند

تا نیکی را انجام دهد، مگر آن که  
الله تعالی برای او یک نیکی می-  
نویسد و اگر به آن نیت عمل کند،  
الله تعالی برای او ده حسنه  
می نویسد و برای هر کس که  
بخواهد بیشتر از آن را نیز در نظر  
می گیرد، شکر برای اوست و منت  
از طرف او

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

139

می‌باشد<sup>(۱)</sup>.

اگر خودتان دارای مال  
نیستید، دیگران را به بخشش آن  
تشویق نمایید و برای زنان دیگر  
فضیلت‌های آن را بیان دارید!  
فضیلت‌هایی مثل اجر بزرگ آن و  
نیاز ما به صدقه دادن برای گناهان

---

(1) این امر در حدیث متفق علیه آمده است.

زیاد، سخن بیهوده و غیبت در مجالس ما؛ با این تشویق نمودن با دیگران در انجام خیر شریک می‌شوید و کسی که به کار خیر دعوت دهد برای ثوابی به اندازه‌ی ثواب انجام دهنده‌ی آن خواهد بود [بدون آن که از ثواب انجام دهنده‌ی آن چیزی کم شود]. آیا

نمی‌خواهی کار خیری را انجام دهی، بدون آن که کوشش زیادی نموده باشی؟ اگر می‌توانید در جمعیات خیریه فعالیت کنید و مالها را به نیازمندان آن برسانید و در این صورت است که برای شما ثواب زیادی بدست می‌آید.

دوم: بخشش غذا

ای خواهرم! اگر دارای مال  
نیستی، کسانی را می‌یابی که برای  
غذا به تو نیاز دارند. حتماً خواهی  
گفت: در این زمان کسی پیدا نمی-  
شود که از انسان غذا بخواهد. ولی  
ما به تو می‌گوییم: بله، ولی دارای  
برادران و خواهرانی هستی که

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

143

آرزوی لقمه‌ای پاک برای زندگی دارند، درباره‌ی آن پرس و جو کن و احوال آنها را جویا شو و بدان که اجر تو باقی می‌ماند و در این راه ثابت قدم می‌شوی. همانا روایت شده است از أم المؤمنین عایشه رضی الله عنها که آنها گوسفندی را ذبح نمودند، پیامبر ﷺ فرمود: «ما

بقی منها؟» (آیا ز آن چیزی باقی مانده است) گفت: از آن چیزی باقی نمانده است، مگر کتفِ آن. فرمود: «بقی کلها غیر کتفها» (همه‌ی آن باقی مانده است، مگر کتفش)<sup>(۱)</sup>.

---

(1) ترمذی در کتاب صفة القيامة، باب فضل التصدق (2472) و آلبانی آن را

پیامبر ﷺ این گونه سخن  
گفت، تا به مسلمانان پیاموزد که  
آنچه برای الله تعالی، از بین می-  
رود، همان چیزی است که ثواب  
آن باقی می ماند و دارای نعمتی  
جاویدان و اجری زیاد می گردد،

---

صحیح دانسته است (نگاه شود به

صحیح الترغیب والترهیب)(1/360).

الله تعالی می فرماید: ﴿مَا عِنْدَكُمْ  
يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ  
الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا  
كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ [النحل: 97، 98]

(آنچه نزد شماست، از بین می رود  
و آنچه نزد الله است، باقی می ماند  
و همانا که ما مطمئناً اجر کسانی  
را که صبر می نمایند، بهتر از آنچه

انجام می‌دهند به آنها  
می‌دهیم)<sup>(۱)</sup>.

درباره‌ی فضیلت غذا  
دادن، آیات و احادیث بسیاری  
وجود دارد، یکی از آنها این سخن  
الله تعالی است که در آن بندگان  
نیکش را توصیف می‌فرماید:

---

(1) الترغیب والترهیب (6/2).

﴿وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ  
مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا﴾ [الإنسان:

8] (و غذا را در حالی که آن را

دوست

می دارند به فقیر، یتیم و اسیر می -

دهند). همچنین الله عَزَّ وَجَلَّ می فرماید:

﴿أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ﴾

[البلد: 14] (یا غذا دادن در روز

قحطی).

اما در این مورد احادیث  
بسیاری وجود دارد که ما این  
مجموعه از آنان را انتخاب  
نموده‌ایم:

در حدیث قدسی آمده  
است: «أن الله عز وجل يقول يوم  
القيامة: يابن آدم مرضت فلم

تعدنى، قال يا رب كيف أعودك  
وأنت رب العالمين، قال أما علمت  
أن عبدى فلاناً مرض فلم تعده، أما  
علمت أنه لو عدته لوجدتني  
عنده، يا ابن آدم استطعمتك فلم  
تطعمنى، قال: يا رب، وكيف  
أطعمك وأنت رب العالمين؟ قال:  
أما علمت أنك لو أطعمته لوجدت

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

151

ذلک عندی، یا ابن آدم استسقیته  
فلم تسقنی، قال: یارب کیف  
أستقیک وأنت رب العالمین؟ قال  
استسقاک عبدی فلان فلم تسقه،  
أما إنک لو سقیته وجدت ذلک  
عندی»<sup>(۱)</sup> (اللہ وِعَلَّکَ روز قیامت می -

---

(1) صحیح مسلم کتاب البر والصله والأداب

(1990/1) شماره (2569).

فرماید: ای فرزند آدم! بیمار شدم  
و به عیادت نیامدی، می‌گویند:  
پروردگارا! چگونه به عیادت تو  
بیایم در حالی که پروردگار  
جهانیان هستی؟ می‌فرماید:  
دانستی که فلان بنده‌ی من بیمار  
است و به عیادت وی نرفتی و  
دانستی که اگر به عیادت او می‌-

رفتگی، مرا نزد او می‌یافتی. [می-  
فرماید:] ای فرزند آدم! از تو غذا  
خواستم و به من غذا ندادی. می-  
گوید: ای پروردگار! چگونه به تو  
غذا دهم در حالی که پروردگار  
جهانیان هسستی؟  
می‌فرماید: همانا دانستی که اگر به  
فلانی غذا می‌دادی، آن را نزد من

می‌یافتی. [می‌فرماید:] ای فرزند  
آدم! از تو نوشیدنی خواستم و به  
من ندادی. می‌گویند: پروردگار  
چگونه به تو نوشیدنی دهم در  
حالی که پروردگار جهانیان می-  
باشی؟ می‌فرماید: فلان بنده‌ی من  
از تو نوشیدنی خواست و به او  
نوشیدنی ندادی و اگر به او

نوشیدنی می دادی، آن را نزد من  
می یافتی).

از عبد الله بن عمرو بن  
العاص رضی الله عنهما آمده است:  
مردی از رسول الله ﷺ پرسید، کدام  
اسلام بهتر است؟ فرمود: «تطعمُ  
الطعام، وتقرأ السلام علی من  
عرفت ومن لم تعرف» (غذا بدهی

و بر کسی که می‌شناسی و نمی‌-  
شناسی، سلام دهی»<sup>(۱)</sup>. همچنین  
پیامبر ﷺ به ما امر فرموده است تا  
خود را از آتش جهنم حفظ کنیم،  
حتی اگر شده به اندازه‌ی نصف  
خرما، فرموده است: «اتقوا النار

---

(1) متفق علیه.

ولو بشق تمره»<sup>(۱)</sup> (از آتش جهنم  
تقوا پیشه کنید، حتی [با صدقه  
دادن] نصف خرما).

خواهرم! در اینجا نیز  
پیمودن راه آسان است و  
جستجوی افرادی که به غذا  
احتیاج دارند، کار سختی نمی-

---

(1) متفق علیه.

باشد. شما را یادآور می‌شوم تا در خانه‌های قدمی گلی به دنبال آنها بگردید، همان خانه‌هایی که در کوچه‌های تنگ می‌باشند، آنها آنقدر کوچک می‌باشند که خودرو نمی‌تواند از آن عبور کند. درباره-ی خانه‌های فقیری سوال کن که درب‌های آن باز می‌باشد و در

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

159

جلوی آنها کودکانی با لباسهای  
وصله دار می‌باشند و کفشهای آن  
کودکان پاره پاره می‌باشد. این  
چنین افرادی در هر جایی وجود  
دارند، حای شهرهای مدرن و  
پیشرفته. **اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى رُوزِي** را بین  
بندگان، از روی حکمت، عدل و  
علمش تقسیم نموده است تا آن

## 160// تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

که ثروتمند شکر نماید و فقیر صبر نماید و در نتیجه‌ی صبرش، پانصد سال قبل از ثروتمندان وار بهشت شود<sup>(۱)</sup>.

---

(1) پیامبر ﷺ فرموده است: «ویدخل الفقراء

الجنة قبل الأغنياء بخمسائة عام»

فقیران پانصد سال قبل از ثروتمندان

داخل بهشت می‌شوند) ترمذی آن را

ای کسی که به خاطر الله  
تعالی خواهر من می باشی! تردید  
نداشته باش که اضافه غذای  
خودت را برای آنها بفرستی،  
مخصوصاً بعد از تمام شدن  
جشن ها، مهمانی ها و عروسی ها.

---

آورده است و گفته است: حدیث  
صحیح است.

شما را به یاد حدیثی می‌آورم که در صحیحین روایت شده است و در آن فرموده است: «بئس الطعام طعام الولیمةُ یُدعی إليها الأغنیاء ویتُرك الفقراء» (بدترین غذا، غذای مهمانی می‌باشد، در آن ثروتمندان دعوت می‌شوند و فقیران کنار گذاشته می‌شوند).

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

163

کسی که در احول امروزی ما  
تفکر نماید، امر را این گونه می-  
یابد که مسلمانان در این زمان  
تباهی، تفاخر و اسراف در  
مهمانی‌ها به این درد دچار شده-  
اند، ثروتمندان و دولتمندان را به  
آن مهمانی‌ها دعوت  
می‌کنند و فقیران و نیازمندان را به

حال خود رها  
می‌کنند و این در حالی است که  
در اسلام حقوق ضعیفان رعایت  
می‌شود و به آنها اهمیت داده می-  
شود، پس ما مسلمانان باید بیدار  
شویم [و موافق اسلام عمل  
کنیم]<sup>(۱)</sup>.

---

(1) نزهة المتقين شرح رياض الصالحين:

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

165

در جشن‌ها و عروسی‌ها  
غذای زیادی باقی  
می‌ماند و اگر مسافتی را طی کنیم  
تا این نعمت‌ها را به نیازمندان

---

تألیف دکتر مصطفی سعید الخن و دکتر  
مصطفی البغا و محیی الدین مستو و  
علی الشریحی و محمد أمين لطفی  
(228/1) مؤسسه الرسالة.

برسانیم، برای ما بهتر است تا آن  
که متحمل خشم الله تعالی شویم،  
بر اثر آن که این نعمتها در جایی  
بیاندازیم که شایسته‌ی آنها نمی-  
باشد. همچنین زکات فطر و  
گوشت‌های قربانی را باید به آنها  
رساند و آنها هر چه برایشان ببرید  
قبول می‌کنند و توسط آن شا

می‌شوند و برای عطا کننده‌ی آن  
دعا می‌کنند. همچنین فراموش  
نکنید که موسسه‌های خیریه‌ای  
وجود دارد که برای غذا دادن به  
فقیران در سرزمین‌های مختلف  
جهان اسلام فعالیت می‌کنند و در  
کمک کردن به این موسسات خیر  
بسیاری وجود دارد.

ای خواهرم! این کار را  
انجام بده و دیگران را برای انجام  
آن راهنمایی کن! آنه را که در راه  
الله تعالی بخشش می‌کنیم، کم به  
حساب نیاورید، حتی اگر مقدار  
آن کم باشد! شما کسانی هستید  
که به حسنه‌ای برای ترازوی  
اعمال نیاز دارید. روایت شده

است که مردی که به او گفته می-  
شد أبو الخیر، هرگاه خطایی می-  
کرد، بجای آن صدقه می داد، هر  
چند صدقه او کوچک بود و حتی  
به اندازه‌ی یک تکه نان کعک و یا  
با صله‌ی رحم، این کار را به امید  
آن انجام می داد که او را از ترس-  
های روز حساب و کتاب باز

دارد<sup>(۱)</sup>.

---

(1) آن را عقبه بن عامر رضی الله عنه آورده است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «کل امرئ فی ظل صدقته حتی یقضی بین الناس» (هر شخصی زیر سایه صدقه‌ی خود است تا آن که حکم کردن برای مردم تمام می‌شود) یزید گفته است: أبوالخیر جوانمرد بود و در روزی خطایی نمی‌کرد، مگر آن که چیزی را صدقه می‌-

---

داد، حتی به اندازه‌ی یک نان کعک یا با صله‌ی رحم. این حدیث را أحمد و ابن خزیمه و ابن حبان در صحیحشان آورده‌اند و حاکم گفته است: صحیح به شرط مسلم می‌باشد، نگاه شود به الترغیب والترهیب از منذری (16/2) و شیخ آل‌بانی گفته است: (حدیث صحیح است) نگاه شود به صحیح الترغیب والترهیب (1/366).

ای خواهر مسلمانم! بدان  
که الله عَزَّوَجَلَّ برای غذا دادن به حیوان  
اجر بزرگی قرار داده است، پس  
غذا دادن به انسان حکم آن چه  
می باشد؟ شاید بیاد بیاورید،  
ماجرای مردی را که سگی را در  
حالتی یافت که از شد تشنگی  
نفس نفس می زد و او نیز به آن

سگ آب داد و در نتیجه‌ی آن الله  
تعالی از او تشکر نمود و گناهان  
او را آمرزید و در روایتی او را  
دخل بهشت نمود<sup>(۱)</sup>. چه بسیار

---

(1) همان گونه که در حدیث متفق علیه آمده  
است و قسمت «فأدخله الجنة» (او را  
داخل بهشت نمود) روایت  
بخاری (بخارایی) است.

گر به‌ها و پرندگانی هستند که از  
جلوی ما  
می‌گذرند و چیزی در پس آن  
نصیب ما نمی‌شود، مگر آن که  
آنان را می‌کشیم و یا فراری می‌-  
دهیم!! به مانند آن است که ما  
نمی‌دانیم برای هر جگر زنده‌ای  
اجری وجود دارد و یا آن که خود

را از آن اجر بی‌نیاز می‌بینیم، برای  
چه؟ وقتی حکم درباره‌ی  
حیوانات این‌گونه می‌باشد، پس  
برای انسان چگونه خواهد بود؟ و  
برای مسلمان موحّد چگونه  
خواهد بود؟

در حال حاضر اگر

صاحب مال و غذا

نمی‌باشید، صاحب لباس می‌باشید  
و دربه‌های خیر و راه‌های آن زیاد  
می‌باشد و این دلیل بر بزرگی این  
دین است. درب خیری وجود  
ندارد، مگر آن که برای آن راه-  
هایی وجود داشته و به سوی آن  
رغبت ایجاد  
می‌شود و راه شرّ و آزاری وجود

ندارد، مگر آن که ما را از آن  
برحذر داشته است و از آن نهی  
نموده است.

سوم: بخشش لباس

ای خواهر مسلمانم! همانا  
خواهی پرسید که چگونه با  
بخشش لباس اجر ببرم؟ شما را به  
یاد حدیث ابن عباس رضی الله

عنهما می آورم که رسول الله ﷺ فرموده است: «من کسا مسلماً ثوباً، لم یزل فی ستر الله ما دام علیه منه خیط أو سلک» (کسی که بر مسلمانی لباس بپوشاند، همواره تا زمانی که نخ یا پودی از آن باقی مانده باشد، در پردهی الله

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

179

[تعالی] خواهد بود<sup>(۱)</sup>. اوصاف  
پیامب عزیز ﷺ را به یاد شما می-  
آورم که «بخشش و صدقه دوست  
داشتنی‌ترین چیز نزد وی بود». از

---

(1) ترمذی آن را آورده است و حاکم گفته  
است: صحیح الإسناد می‌باشد (نگاه  
شود الترغیب والترهیب) کتاب اللباس  
والزینة (116/3).

## 180//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

### لباس

بخشش نمودن بیشتر از آن که چیزی به او داده می‌شد، شادمان می‌گردید. او سخاوتمندترین شخص در کارهای خیر بود و دست راست او به مانند باد بخشش می‌کرد. اگر نیازمندی نزد او می‌رسید، وی را بر خود برتری می‌داد و چیزی به او می‌بخشید،

گاهی غذایش و گاهی لباسش را  
عطا می نمود... او به صدقه امر  
می نمود و به آن تشویق می کرد و  
با حال و سخن به سوی آن  
دعوت می داد... به همین دلیل او  
دارای گشاده ترین سینه، پاک ترین  
جان و پُر نعمت ترین قلب در بین  
مخلوقات بود. زیرا صدقه دادن و

انجام کار نیک، تأثیر عجیبی بر  
گشادگی سینه دارد<sup>(۱)</sup>.

برای شما سخن خود را با  
بیان موضعگیری یکی از علمای  
اسلام، ادامه می‌دهیم، او شیخ العز

---

(1) زاد المعاد فی هدی خیر العباد از ابن قیم

جوزیه (22/2، 23) مؤسسه الرساله

مکتبه المنار الإسلامیة.

بن عبد السلام، ملقب به «سُلطان العلماء» بود و این لقب برای قوت و شدت عمل او در اجرای حق بود. درباره‌ی او رحمه الله تعالی آمده است که شبی از خانه‌اش بیرون رفت و بر سرش عمامه‌ای بود، در حالی که در راه می‌رفت، نیازمندی به نزد او رسید

و از و درخواست کرد و این در حالی بود که چیزی نزد وی وجود نداشت. در این هنگام بود که عمامه‌اش را برداشت و آن را دو نیم نمود، نصف آن را خودش برداشت و نصف دیگر را به آن گدای فقیر داد. او راه خود را ادامه داد و در این هنگام بود که

گدای دیگری از او درخواست  
کمک کرد، بقیه‌ی عمامه خود را  
برداشت و آن را به او داد<sup>(۱)</sup>.

بل، شیخ رحمه الله تعالی با  
وجود آن که چیزی نداشت، ولی  
راضی نشد تا گدا را برگرداند و به

---

(1) طبقات المفسرین از امام الداودی:

او چیزی که به او منفعت می‌رساند  
را ندهد؛ حتی اگر شده به اندازه‌ی  
تکه پارچه‌ای.

ای خواهرم! خواهی  
پرسید که آیا اینجا کسی وجود  
دارد که نیاز به لباس داشته باشد و  
آن را بگیرد؟ به تو می‌گوییم: بله،  
یکی از افراد مطمئن از احوال

خواهران مسلمان ما در آفریقا سخن گفت و ماجرای را برا ما بیان نمود که خودش بنفسه آن را مشاهده کرده بود. از خانواده‌ای برای ما سخن گفت که چیزی نداشتند، مگر یک لباس. وقتی زن آن را می‌پوشید و از خانه بیرون می‌رفت، مرد در خانه می‌ماند،

مرد برای حفظ حیای خود در  
خانه می‌ماند و وقتی مرد آن را  
می‌پوشید و بیرون می‌رفت، زن  
بدون لباس می‌ماند... این چنین  
بود که یک لباس را بین خود  
مبادله  
می‌نمودند. به طور اتفاقی این شیخ  
آن مرد را دید و این در حالی بود

که او لباس همسرش را پوشیده بود، دلیل آن را از وی پرسید و آن مرد ماجرا را برای او تعریف کرد و این ماجرا را برای ما نقل نمود تا ما را از احوال برادران و خواهرانمان در آنجا آگاه نماید<sup>(۱)</sup>.

---

(1) این ماجرا را شیخ عبدالرحمن سمیط

دبیر کل انجمن مسلمانان آفریقا در

پس درباره‌ی کمدها و  
چوب لباسی‌هایی که بر آنها  
لباسهای زیادی آویزان است، به  
طوری که از سنگینی آن لباسها  
می‌افتند، چه داریم بگوییم!!

چگونه به دیدار الله تعالی

---

نواری که درباره‌ی احوال مسلمان بود،  
آورده است.

می‌رسیم، وقتی که از ما درباره‌ی  
آن سوال می‌نماید و این در حالی  
است که در کتاب استوار نازل  
شده‌اش می‌فرماید: ﴿ثُمَّ لُتْسَالَنَّ  
يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ﴾ [التكاثر: 8]  
(سپس در آن روز از نعمتهای  
بسیاری [که به آنها داده شده  
است] سوال می‌شوند).

در برابر الله تعالی در آن  
روز چه حجتی وجود خواهد  
داشت برای کسانی که گران‌ترین  
لباس\_\_\_\_\_ها را  
می‌پوشند؟!

پس وای بر کسانی که اسراف  
می‌نمایند، از عذابی که در انتظار  
آنها می‌باشد.

ای خواهر مسلمانم! از این  
که به مانند این گروه باشی، تو را  
بر حذر می‌دارم! دائماً به خودت  
یادآوری کن که کالای دنیا از بین  
رفتنی است آخرت بهتر و باقی‌تر  
می‌باشد و این را به یاد خودت  
بیاور که ما از این دنیا نمی‌رویم،  
مگر آن که مالک چیزی بیشتر از

یک کفن و اعمال صالح نیستیم.  
این دنیا جز چند روزی شمرده  
شده نمی‌باشد و این سرزمین را  
ترک خواهیم نمود... پس کوشش  
نماییم و عملی را انجام دهیم تا  
در سرزمین خیر استقرار یابیم.

در آخر:

درب‌های خیر - شکر

تشویق زنان به بخشش مال، غذا و لباس //

195

خدا- بسیار زیاد  
می‌باشند... پس به بخشش مال،  
غذا و لباس اکتفا نکنید، بلکه  
فضل الله تعالی کامل‌تر و وسیع‌تر  
از آن می‌باشد... گفتن کلمه‌ی  
پاکی صدقه است، کنار زدن  
چیزهای مزاحم از سر راه صدقه  
است، تا آنجا که حتی لبخند زدن

به مؤمنان صدقه است. بر ماست  
که برای بدسا آوردن این خیرها  
کوشش نماییم و نیت خود را  
صادقانه کنیم و آن را برای الله  
تعالی خالص گردانیم و الله نسبت  
به بندگان نزدیک با آن چیزی  
می باشد که بندگان، آن طور می -  
پندارند و کسی که به اندازه‌ی یک

و جب به او نزدیک شود، او به اندازه‌ی یک ذراع به او نزدیک می‌شود.

از الله تعالی درخواست می‌نماییم تا برای ما اجر و ثواب بردن را حرام ننماید! ما را از مجاهدانی قرار دهد که در راه او با مالها و جانهایشان جهاد می‌کنند

198//تشویق زنان به بخشش مال، غذا و

لباس

و با سخنان و اعمالشان به سوی  
وی دعوت می دهند! او یاوری  
برای این امر است و بر آن توانا  
می باشد.

وآخر دعوانا أن الحمد لله  
رب العالمین.

والصلاة والسلام على  
أشرف الأنبياء والمرسلين.

با شعر نداده می شود

یا مسلمون تصدقوا

ای مسلمانان صدقه دهید

و تصدقوا یا مسلمون

و صدقه دهید ای مسلمانان

ولئن فعلتم ترزقوا

اگر این کار را انجام دهید،

به شما روزی داده می شود

ما یرزق المتصدقون

به آن چیزی روزی داده

می شوید که صدقه دهندگان

به آن روزی داده می شوند

من للجیاع بقومنا

چه کسی گرسنگی

گرسنگان ما را بر طرف

می کند

وبمن یلوذ الجائعون

و گرسنگان توسط چه کسی

لذت ببرند

إن لم یهب رجالنا

اگر مردان ما بخشش نکنند  
أو لم يهب المحسنون  
یا نیکوکاران ما بخشش  
نمایند  
الله أعطى الأغنيا من فضله  
ما یشتهون  
[و این در حالی است که]  
الله به ثروتمندان از فضل  
خودش آنچه را که بخواهند  
به آنها می‌دهد

کم من فقیر لا ینام  
چه بسیار فقیرانی هستند که  
نمی‌خوابند  
وذوو الغنا لا یسألون  
و از ثروتمندان درخواستی  
نمی‌شود  
وتراه ینظر للأنام  
و او را به گونه‌ای می‌بینی  
که به مردم می‌نگرد  
والجوع یعبث بالبطون

و گرسنگی به شکمش  
فشار می آورد  
یا من یثمر کل مال  
ای کسی که از هر مالی  
سود می ببری  
ووراء ریب المنبـون  
در کمین او حوادث روزگار  
در انتظار است  
أنفق ولا تخش المال ما فاز  
إلا المنفقون



فردا وقتی پاداش و جزا داده  
شود، نه مال سود می‌دهد و نه  
فرزندان

یا مسلمون تصدقوا  
ای مسلمانان صدقه دهید  
وتصدقوا یا مسلمون  
و صدقه دهید ای مسلمانان  
ولئن فعلتم ترزقوا  
اگر این کار را انجام دهید، به  
شما روزی داده می‌شود

ما یرزق المتصدقون<sup>(۱)</sup>  
به آن چیزی روزی داده می-  
شوید که صدقه دهندگان به  
آن روزی داده می شوند.

---

(1) تفضل سنبله نوار دوم تولید لجنة الدعوة